

Texten är automatiskt genererad. Vi har i nuläget endast möjlighet att erbjuda transkriberingar i obearbetad form.

För att göra vårt samhälle och jordbruk mer hållbart behöver vi öka flödet av kunskap och innovationer mellan lantbrukare, forskare, rådgivare och andra aktörer. Kanske känner du igen begreppet Akis som vi kommer att prata om nu. På svenska säger vi kunskaps och innovationssystemet för lantbruk. Sverige har precis som andra EU länder skrivit strategiska planer för hur vi ska genomföra den gemensamma jordbrukspolitiken. I dessa planer finns krav på just Akis samordning. Så vad innebär det och var hittar man inspirationen? Ja, Landsbygdsnätverkets Akis grupp har varit på studiebesök i Danmark och Finland för att lära sig mer. Du lyssnar på podden Landet med mig, Sandra Neergaard-Petersen och med mig i panelen har jag Marie Gidlund, verksamhetsledare på Sweden Food Arena. Hej Marie! Hej! Jörgen Korning som är enhetschef på kunskapsnav animalieproduktion på RISE, Research Institutes of Sweden. Hej Jörgen! Hej Ulrik Lovang, VD och odlingsrådgivare vid Lovang Lantbruks Konsult AB, men också ordförande i Branschrådet för Lantbrukets Rådgivnings företag. Välkommen du också! Tack så mycket! Jag tänkte vi tar det igen. Akis som är förkortningen för Agriculture Knowledge and Innovation Systems. Hur skulle du Ulrik enklast vilja beskriva det? Från mitt perspektiv som jobbar med rådgivning så känner jag att det är Akis. Betyder att det är en plattform för att få chans att mötas mellan bransch och forskning. Att vi ska få en.

Det finns ju givetvis andra plattformar för det också, men Akis att det kan medverka till att skapakontaktyta mellan forskning och praktik genom olika typer av aktiviteter. Jörgen och Marie. Vill ni lägga till någonting där? Jag skulle vilja trycka på ordet innovation. Att vi också ska leda kunskapen som forskningen tar fram ska omsättas och ledatill verkstad, intäkter, Samhällsnytta så att innovation är jätteviktigt och här har vi en stor potential att utveckla. Och jag skulle också vilja lägga till värdekedjan att inte bara omfatta lantbruket, utan det här måste också förädlas och komma ut till konsument. Så hela värdekedjan borde inkluderas i vårt svenska akis. Jörgen

vad vill du lyfta? Ja, men jag tänker att det som är viktigt här är också att AKIS det är inte något som är färdigt beskrivet. Det är. Det är ett system som vi själva. Det beskriver och ska utvecklas på. Så det är ingen färdig recept på vad AKIS är.

Ni har alla varit på studieresa i Finland och Danmark för att se hur de jobbar där. Marie. Vilka godbitar från dessa studieresor tar du med dig? Jag är otroligt imponerad, liksom många andra av Danmark där man ser att livsmedel är en väldigt tydlig dansk ekonomi där man också satsar sex gånger mer än vad Sverige gör på forskning och innovation just riktat mot lantbruket.

Så det är en jätteviktig motor för dem och de har organiserat sig tydligt i systemet kring forskning kring främjande kring rådgivning och har en tydlig plan för det hela. Det tar jag med mig och i Finland tyckte jag att det såg tydligt att lite plattare organisationer där det är färre nivåer i genomförande i hierarkierna, utan det är landsbygds och utbildningsdepartementet som tillsammans är involverad och sen är det ner mot näring och rådgivning och organisationer. Färre nivåer där reagerade jag på. Jörgen. Vad kände du att du tar med dig hem? Ja, men jag håller med Marie att Danmark satsar ju på livsmedel och jordbruk och det det ser man ju tydligt i hela systemet att man har tänkt inom de senaste 20-30 åren.

Vad är AKIS. Hur ska kunskapssystemen fungera? Hur får vi ut kunskapen snabbt till jordbrukarna? Och jag tänker på som de sa i Finland att jo, men vi är väl 5-7 år efter Sverige i Finland och Sverige är väl 5-7 år efter Danmark. Så är det. Det kan man ju fundera lite på. Men det som det som är viktigt är också att det vi ser i Finland, att de tar initiativ nu till att verkligen vilja göra något på AKIS systemet.

Ulrik, vad tar du med dig som stack ut för dig? Det man kan imponeras av Danmark lite som ni har berört förut, är ju att man är så man samlar så pass mycket kring primärproduktionen. Men jag tycker också spännande. Om vi pratar hur man låter fakta flöda mellan praktik och forskning så är det här med forsknings eller konferenserna att man gör mycket konferenser inom olika områden som samlar både forskare och lantbrukare och får den typen av nätverkande

medan och vilket vi kansakna i hög grad i Sverige. Vi har vissa konferenser,men vi har inte alls i den mängden. Nu är ni helt inne på det här. Ni har redan börjat jämföra lite,men om vi kikar på skillnaderna länderna emellan, var det något ni blefvånade över eller imponerade av? Om vi börjar med dig Marie. Alltså utifrån ett innovationsperspektiv där jag rör mig. Det är just det här att de har bestämt sig inom dansk danska regeringen att vi har ett antal styrkeområden i dansktnäringsliv. Det är robotik, det är energi, det är djur, det är livsmedel. Inom livsmedel så har man bestämt sig att vi måste ta ett krafttag här och gå från projekt till process kan man säga. Så de har sett till att regionala kluster har fått samordna sig i ett nationellt kluster food & biocluster Denmark. Det nationella klustret får tydliga uppdrag från regeringen vad de ska jobba med, bland annat kunskapsdelning och kunskaps spridning och bygga nätverk och att se till att man hämtar hem mer pengar från EU. Det är liksom och då blir det en motor som som börjar driv utvecklingen framåt. Just kring innovationsfrågan som är otroligt kraftfull. Här har vi fullt sjå identifierar vem och vilka organisationer finns över huvudtaget som jobbar med innovation i Sverige? Och vad heter de och hur? Och ingen har tid att sitta i möten egentligen, för vi är projektfinansierade. Otroligt frustrerande. Ja. Lite mer efterfrågan på det från dig. Ja, att vi behöver. Vi behöver göra en kraftsamling liksom Danmark. Vi behöver samordna oss mycket tydligare och bygga tydliga strukturer. Jörgen och Ulrik vad tycker ni jämförelsen där? Var det något som ni blev förvånade eller imponerade över? Ulrik? Jag tänkte mig att danskarna hade ett stort utbyte med andra länder, men fick med min bild av när vi träffade danskarna var att de lade väldigt mycket kraft på att utveckla olika saker. Men man hade inte så mycket internationell utbyten. Så det var väl något som förvånade. För att det är en sak som jag har tänkt mig i hela AKIS-systemet, att det är ju det det ska medverka till. Det är det jag ser som en ett önskemål och en vilja från svensk sida är att vi får tillgång till nätverk och internationell kunskap från andra håll. Då trodde jag att danskarna redan hade de nätverken. Men jag uppfattar inte. Du besviken då? Ja, det kan man väl säga. Besviken över

att jag tänkte att det här var förberett, för hur gjordede? Och då skulle vi kunna se. Hur skulle vi kunna nå internationell kunskap genom att kopiera hur andra länder har gjort? Kanske ta del av de nätverken också. Absolut. Absolut. Jörgen Vad säger du? Det som jag tänker ärsom vi kan använda och som är, tycker jag är väldigt speciellt i Danmark där man ju redan på 80- talet börjat bygga upp ett kunskapscentrum som ska länka forskning och praktik inom jordbruket. Det som idag är Seges och där har man ju byggt upp kunskap men också utvecklats väldigt effektiv kunskapsplattform som som kan användas även av rådgivare och jordbruk. Så man har nått ett system som som vi kan lära oss av. Marie, du vill skjuta in en kommentar där? Ja just Seges också. Tog ju lead och har tagit fram en plan inom mission där man pekar på hur man ska minska utsläppen till. Ja, vad står Seges för? Kan vi utvecklats lite bara? Det är ett kunskapscentrum för danskt jordbruk. Seges, ordet har ingen betydelse i sig själv. Okej. Bara så vi reder ut det ordet där. Ja. Och Seges har ju tagit lead att ta fram en plan som heter Inomission där ett antal forskare från flera olika universitet som jag har förstått det har skrivit fram en roadmap. Hur man ska då utvecklas till att bli ett hållbart danskt agri foodsystem. Där man pekar fram till 2050 och vad man måste göra. Och det här har regeringen mött upp med en rejäl finansiering därför att danskarna vill positionera sig som världens mest hållbara lantbruk och då ser man till att ta fram roadmap som beskriver vad måste vi mäta? Hur ska vi följa upp? Vilka insatser ska vi göra? Var vi kunskapsluckor? Hur ska vi sprida kunskapen för att vara just hållbara? Så det här är verkligen någonting att titta på. För om vi har den bilden att vi är hållbara så tror jag vi måste börja ifrågasätta den. För danskarna gör det nu. Vilka områden finns där Sverige ligger långt fram och där vi skulle kunna driva utvecklingen. Jörgen? Ja, gör väl Sverige väldigt långt framme och jag skulle väl säga världsledande på det området och det inkluderar också användningen av antibiotika i produktionen. Så det är absolut ett område där Sverige kan konkurrera med och andra kan lära av Sverige. Men då vill jag höja en liten varningsflagg här.

Vi har ibland en självbild att vi är världsledande, men många länder är på väg ikapp och till och med kanske, eventuellt också förbi. Så ska vi ha den här positionen så måste vi också forska mer och sprida kunskapen till lantbrukarna. Bra poängdar Marie. Ulrik vad säger du. Inom området växtodling och vi pratar växtskydd och växtnäring näringsutnyttjande. Så har vi ligger ju givetvis långt fram. Sen kan det bero på delvis naturliga orsaker. Vi har lägre växtskyddsbehov tack vare att vi ligger längre norrut så att vi har lägre tryck av insekter och svampar. Så att det behöver inte bara vara för att vi är duktiga utan att det finns naturliga förutsättningar. Men jag tycker ändå. Om vi tittar på statistik över växtskydd, användning och växtnäring utnyttjande så är det klart att Sverige ligger långt framme där då. Jörgen? Ja, där kan man säga att Sverige har tagit ett initiativ på just växtskydd och klimatpåverkan och näringsläckage med Greppa Näringen som är initiativ som Jordbruksverket har startat som är unikt för Sverige också att Greppa Näringen jobbar med rådgivning, information, kunskapsöverföring inom området miljö och klimat som är som jobb snabbt kan ta till sig. Marie? Men då tror jag att vi behöver överlag oavsett fråga bli bättre på att hämta in kompetenser från andra branscher. För oavsett bransch så blir man alltid lätt hemmablind. Vi måste ha ett ökat samarbete mellan branscher och här skulle jag gärna vilja plocka in folk som har gått på Handelshögskolan till exempel, som kan jobba med paketering och kommersialisering och sälj. Att få in dem i nätverket också? Apropå det med samarbeten. Marie, på vilket sätt blir det viktigt att samarbeta över gränserna över landsgränserna? Nord Forsk kom ju ut med en rapport nu nyligt som visar på att kvaliteten blir bättre, resultaten snabbare. Det blir liksom forskningen blir mer höjdpå det hela. Överlag så tjänar man på samarbeten både i värdekedjan, mellan branscher, mellan nationer. Samarbete är nyckeln för att kunna komma snabbt vidare. Du nickar med Jörgen. Vad vill du säga där? Ja, där vill jag lägga till att det samarbetet behöver finansiering och det vill säga att just nu är man väldigt fokuserad på nationell finansiering i alla olika länder och där tror jag vi. Om vi nylifter något gemensamt nordisk finansiering så ska företag

och institut och universitet på tvärsav gränserna inom Norden får bättre möjligheter att söka finansiering både till forskning men också till utveckling och innovation tillsammans med företag.

Ja, och utöver Danmark och Finland som ni precis besökt. Vilka andra länder har ni på önskelistan att besöka och varför då? Jag tycker vi ska besöka Irland. De har ett AKIS-system som är också effektivt och det skulle jag gärna vilja lära mer om hur det fungerar. Så det skulle jag föreslå skulle vara vårt nästa besök.

Är du nyfiken på Irland där? Vad säger Ulrik till exempel? Jag skulle kunna tycka det var spännande med något land med ännu mer intensiv produktion än Sverige, till exempel Holland. För att ärdet intensiv produktion så är det väldigt, så får jag intryck av att det är väldigt många beslut. Det är väldigt mycket pengar i rullning och det betyder att det kan. Det kan ge inspiration. Inte nödvändigtvis för att vi måste bli så intensiva eller vi ska bli som det landet vi besöker. Men genom att det ger inspiration inom på olika sätt. Och Marie, vad vill du säga där? Alltså, Nederländerna är ju alla intresserade av, men Frankrike skulle vara lite kul också. De är lite tvärsöver och kan själv. Vad gör de för någonting? Ulrik, en replik där eller det var något du ville kommentera innan? Ja, jag tänkte lite på Frankrike. Alltså utifrån ett svenskt perspektiv så när vi länder som är engelskspråkiga och vi touchar länder som är tyskspråkiga. Men väldigt lite kontakter med fransktalande länder uppfattar jag allmänt är rådgivningsvärlden är i Sverige och där är en förhoppning att Akis kan hjälpa till att underlätta att komma in i de här länderna som vi har lite språkbarriärer på ett eller annat sätt. Frankrike skulle vara väldigt spännande för att vi helt enkelt vet för lite om det. Och sen är det spännande att fundera på allmänt med rådgivning att hur ska vi bli riktigt duktiga på rådgivning? Och vi, danskarna tryckte på att man var tvungen att vara i en grupp på i alla fall en 10-12 personer inom samma ämne, vid samma kontor för att få en styrka i det man gör. Och det där kan ju bli jättesvårt att uppnå inom alla segment inom svensk rådgivning. Att samla så många? Ja, men då kanske vi genom att stärka internationella utbyten. Då kan vi ha kontakt med specialister som sitter i Holland eller Frankrike eller

Danmark och på något sätt samarbeta med någon andra typer av specialister som stärker vår egen organisation. Vi ska börja runda av. Och avslutningsvis skulle jag bara vilja vet hur går det med det svenska akis? Kan ni ge mig något exempel på något bra? Vi tar laget runt. Jag tycker vi har fått ihop en väldigt bra gruppering nu som sitter och diskuterar en gång per månad. Den här grupperingen besitter en enorm kompetens från både rådgivningsorganisationer och företagsfrämjande och akademi och systemet nyttjar den här gruppens kompetens. När man tar fram nya Akis tänker jag för det första. Och för det andra utveckla den här gruppen till att se hela värdekedjan. Vi måste bryta de här olikastuprören vi har. Värdekedjan, tänker marknad, export, samarbete och då måste även då det stödjande systemet vara lika horisontellt som värdekedjan. Jättebra. Jörgen? Jag tycker att med den svenska regeringens beslut om kunskapsnav animalieproduktion här i början av året har man tagit ett viktigt steg i att knyta ihop forskning och rådgivning och ta in det internationella samarbetet i åtminstone animalieproduktionen. Så jag tror att det är ett väldigt viktigt steg in i en utveckling som jag hoppas kommer att fortsätta. Ulrik, jag ger dig sista ordet här. Vad har du att säga? Jag tror att Akis är en bra plattform för att öka inspirationen till att öka utbytet mellan forskning och praktik. Sen kan jag fortfarande från min rådgivarehorisont känna att vi är ju inte i mål än utan det finns massa jobb kvar att göra. Men Akis att fortsätta jobba med Akis borde kunna stimulera kopplingen mellan praktik och forskning och både utbytet mellan från rådgivning till forskning, från forskning till rådgivning. Så vi får liksom utbyte åt alla håll inom branschen. Så jag ser fram till att få se mer praktiska resultat av vad det här med Akis kommer leda till längre fram. Tack så mycket för det Ulrik Lovang som är rådgivningskonsulent. Resten av panelen som varit med oss idag har varit Marie Gidlund från Sweden Food Arena, Jörgen Korning från RICE. Tack så mycket alla tre! Tack, tack! Och om ni vill veta mer om kunskap och innovationssystemet i Sverige så surfar du in på Landsbygdsnätverkets webbplats och söker på Mötesplats Akis. Podden Landet görs av Landsbygdsnätverket. Producent var Ingrid Whitelock och jag heter Sandra Neergaard-Petersen. Tack till er som har lyssnat.

Slut på transkribering.

